

29 Μαΐου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ZENIOS CLOSURES LTD,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ (ΑΡ. 1),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 1/92).

Διοικητικό Δίκαιο — Προθεσμίες — Είναι κατά κανόνα ενδεικτικές για τη διοίκηση — Εκτός αν ορίζεται ρητά ότι είναι ανατρεπτικές — Εκπρόθεσμη επιβολή τέλους σκυβάλων — Δεν είχε δυσμενείς επιπτώσεις για τους αιτητές — Δεν στοιχειοθετείται λόγος ακύρωσης.

5

Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του δικαστικού αναθεωρητικού ελέγχου — Ευθύνη της Διοίκησης η προσαγωγή της απόφασης — Έλλειψη οποιωνδήποτε στοιχείων αποτελεί λόγο ακύρωσης της απόφασης.

10

Δήμοι — Τέλος Σκυβάλων — Απρόσωπος χαρακτήρας — Ανταποδοτικό — Επαρκής αιτιολογία για την επιβολή του αποτελεί η αναφορά των κριτηρίων, βάσει των οποίων επιβάλλεται και των δεδομένων σε γενικές γραμμές της συγκεκριμένης περίπτωσης.

15

Η προσφυγή αυτή προσέβαλε την νομιμότητα της απόφασης του Δήμου Λεμεσού να επιβάλει στους αιτητές τέλος αποκομιδής σκυβάλων ύψους £420.- για το έτος 1991.

20

Κύριοι ισχυρισμοί των αιτητών προς υποστήριξη της προσφυγής τους ήταν πρώτον, ότι η επιβολή του τέλους έγινε εκπρόθεσμα κατά παράβαση του Κ.99 των σχετικών κανονισμών του Δήμου Λεμεσού, που προβλέπει την επιβολή του τέλους μέχρι την 30ην Ιουνίου του έτους εντός του οποίου επιβάλλεται και

25

δεύτερον ότι η απόφαση ήταν ανατιολόγητη.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

5

(1) Οι προθεσμίες, οι οποίες τάσσονται για την διοικητική λειτουργία, είναι κατά κανόνα ενδεικτικές, χαρακτηριστικό το οποίο διατηρούν, εφόσον δεν ορίζεται ρητά ότι είναι ανατρεπτικές. Εν πάση περιπτώσει η καθυστέρηση στην επιβολή του τέλους δεν είχε δυσμενείς επιπτώσεις για τους αιτητές, διαπίστωση που δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει λόγο για ακύρωση της απόφασης.

10

(2) Για να καταστεί δυνατή η άσκηση του δικαστικού αναθεωρητικού ελέγχου που προβλέπει το Σύνταγμα, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η προσαγωγή της απόφασης, που αποτελεί εκ προοιμίου ευθύνη των καθ' ων η αίτηση. Χωρίς την απόφαση και τα στοιχεία τα οποία την συνθέτουν είναι αδύνατη η άσκηση δικαστικού ελέγχου.

15

20

Στην προκείμενη περίπτωση ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση μας ανέφερε ότι, δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία για την απόφαση εκτός από την ειδοποίηση με την οποία γνωστοποιήθηκε στους αιτητές και την επιστολή με την οποία απορριφθηκε η ένσταση. Η διαπίστωση αυτή καθιστά αδύνατο το δικαστικό έλεγχο, βάσει του Άρθρου 146 και αφήνει μόνο μια προοπτική ανοικτή στο δικαστήριο, την ακύρωση της απόφασης. Η τήρηση πρακτικών είναι άλλωστε υποχρέωση, που επιβάλλεται από τους κανόνες της χρηστής διοίκησης σε κάθε όργανο που ασκεί διοικητική λειτουργία. Η απουσία πρακτικού, για την απόφαση, αποτελεί αφεαυτής λόγο για την ακύρωση της.

25

30

(3) Εκ της φύσεώς τους οι αποφάσεις για την επιβολή τελών καθαριότητας (αποκομιδής σκυβάλων) έχουν απρόσωπο χαρακτήρα, αλληλένδετο με αντικειμενικά δεδομένα, που εύλογα μπορεί να ταξινομηθούν σε κατηγορίες πραγμάτων. Το τέλος, έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και αναθεωρείται μέσα στο ευρύ πλαίσιο που επιβάλλουν οι πραγματικότητες για τον καθορισμό του. Η αιτιολογία, πρέπει να επισημάνω, μπορεί να κριθεί επαρκής εφόσον, (α) καθορίζονται τα κριτήρια, βάσει των οποίων επιβάλλεται έκταση χώρου, αριθμός προσώπων που διαμένουν ή εργάζονται στα υποστατικά, και χρήση της κατοικίας (ή υποστατικών), και

35

40

(β) τα δεδομένα σε γενικές γραμμές της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

Χατζηδάς v. Δημοκρατίας (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1121·

Tingiridou v. Republic (1987) 3 C.L.R. 1181·

Πεττεμερίδης v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αμαθούντος (1991) 4(A) Α.Α.Δ. 820·

Γ.Π. Ζαχαριάδης Ατδ v. Δήμου Λεμεσού (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2129.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του καθ' ου η αίτηση Δήμου, για την επιβολή τέλους αποκομιδής σκυβάλων £420.- για το έτος 1991.

Β. Ταπακούδης, για τους αιτητές.

Γ. Ποταμίτης, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η αιτιολόγηση των διοικητικών αποφάσεων εξυπηρετεί δύο σκοπούς: (α) τον προσδιορισμό του πραγματικού και νομικού βάρθρου της απόφασης, και (β) τη στοιχειοθέτηση των προϋποθέσεων για δικαστική αναθεώρηση. Το άρθρο 146 του Συντάγματος προβλέπει την αναθεώρηση πράξεων και αποφάσεων αρχών και οργάνων, που ασκούν εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία, μετά από αίτηση επηρεαζομένου προσώπου, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Η προσφυγή σε δικαστήριο, που ορίζεται από το Σύνταγμα, εξασφαλίζεται ως θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου, βάσει του άρθρου 30.1 του Συντάγματος.

Με γνωστοποίηση των καθ' ων η αίτηση κοινοποιήθηκε στους αιτητές απόφαση του Δήμου για την επιβολή τέλους αποκομιδής σκυβάλων £420.- για το έτος 1991. Η ένσταση

των αιτητών απορρίφθηκε συνοπτικά ως ανεδαφική.

Εναντίον της απόφασης για την καταβολή του τέλους ασκήθηκε η παρούσα προσφυγή με αίτημα την ακύρωσή της, μεταξύ άλλων, για εκπρόθεσμη επιβολή του τέλους. Ο Κ.99(4), των σχετικών κανονισμών του Δήμου Λεμεσού (όπως τροποποιήθηκε από το Άρθρο 3 των Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Λεμεσού (Αρ.2) του 1985 (Κ.Δ.Π. 43/85), προβλέπει την επιβολή τέλους αποκομιδής σκυβάλων μέχρι την 30η Ιουνίου του έτους εντός του οποίου επιβάλλεται. Η θέση των αιτητών είναι ότι, η προθεσμία η οποία ορίζεται είναι ανατρεπτική και ότι απαγορεύεται η επιβολή τέλους μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία. Οι προθεσμίες, οι οποίες τάσσονται για τη διοικητική λειτουργία, είναι κατά κανόνα ενδεικτικές, χαρακτηριστικό το οποίο διατηρούν, όπως επισημαίνεται στην *Χατζηδάς v. Δημοκρατίας* (Α.Ε. 606, αποφασίστηκε στις 19/5/89, και δημοσιεύτηκε στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ. 1121), εφόσον δεν ορίζεται ρητά ότι είναι ανατρεπτικές. (Βλ. επίσης *Tingiridou v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 1181, και Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-59, σελ. 105, 108, 195). Εν πάση περιπτώσει η καθυστέρηση στην επιβολή του τέλους δεν είχε δυσμενείς επιπτώσεις για τους αιτητές, 25 διαπίστωση, που όπως επισημαίνεται στην *Χατζηδάς* (ανωτέρω), δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει λόγο για ακύρωση της απόφασης.

(β) Έλλειψη αιτιολογίας.

30

Για να καταστεί δυνατή η άσκηση του δικαστικού αναθεωρητικού ελέγχου, που προβλέπει το Σύνταγμα, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η προσαγωγή της απόφασης, που αποτελεί εκ προοιμίου ευθύνη των καθ' ων η αίτηση. Χωρίς την απόφαση και τα στοιχεία τα οποία την συνθέτουν είναι αδύνατη η άσκηση δικαστικού ελέγχου. Όπως επισημάναμε στην *Πεττεμερίδης v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αμαθύντος* (Προσφυγή αρ. 83/88, αποφασίστηκε στις 26/2/91 και δημοσιεύτηκε στους τόμους 40 (1991) 3 Α.Α.Δ. 820):

"Στην απουσία των στοιχείων που συνθέτουν την απόφαση, η άσκηση δικαστικού ελέγχου είναι αδύνατη,

όπως έχει κατ' επανάληψη διακηρυχθεί και είχαμε την ευκαιρία να επαναλάβουμε στην υπόθεση **Γαβριηλίδης v. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου**, (Υπόθεση 393/87, αποφασίστηκε στις 17/3/89 και δημοσιεύτηκε στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ. 585). Στην ίδια απόφαση τονίστηκε ότι, εναπόκειται στο διοικητικό όργανο, του οποίου η απόφαση εκκαλείται να τεκμηριώσει τις προϋποθέσεις για την λήψη και το περιεχόμενο της απόφασης."

5

10

Στην προκείμενη περίπτωση, ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση μας ανέφερε ότι, δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία για την απόφαση εκτός από την ειδοποίηση με την οποία γνωστοποιήθηκε στους αιτητές και την επιστολή με την οποία απορρίφθηκε η ένσταση. Η διαπίστωση αυτή καθιστά αδύνατο το δικαστικό έλεγχο, βάσει του άρθρου 146 και αφήνει μόνο μια προοπτική ανοικτή στο δικαστήριο, την ακύρωση της απόφασης. Η τήρηση πρακτικών είναι άλλωστε υποχρέωση που επιβάλλεται από τους κανόνες της χρηστής διοίκησης σε κάθε όργανο που ασκεί διοικητική λειτουργία. Η απουσία πρακτικού για την απόφαση αποτελεί αφεαυτής λόγο για την ακύρωσή της.

15

20

Δεν παραγνωρίζω την επιχειρηματολογία που πρόβαλε ο κ. Ποταμίτης, αναφορικά με την τεράστια ευθύνη του Δήμου να επιμερίσει την δαπάνη για την αποκομιδή των σκυβάλων, και γενικότερα την καθαριότητα της πόλης, και την κατανομή της μεταξύ των ιδιοκτητών πενήντα περίπου χιλιάδων υποστατικών. Αποδέχομαι ότι, εκ της φύσεώς τους οι αποφάσεις για την επιβολή τελών καθαριότητας (αποκομιδής σκυβάλων) έχουν απρόσωπο χαρακτήρα, αλληλένδετο με αντικειμενικά δεδομένα, που εύλογα μπορεί να ταξινομηθούν σε κατηγορίες πραγμάτων. Το τέλος, όπως επισημαίνεται στην απόφαση του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Λοΐζου στην **Γ. Π. Ζαχαριάδης Ατδ. v. Δήμου Λεμεσού** (Υπόθεση αρ. 942/87, αποφασίστηκε στις 25/9/89 και δημοσιεύτηκε στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ. 2129), και στην ελληνική νομολογία, η οποία μνημονεύεται, έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και αναθεωρείται μέσα στο ευρύ πλαίσιο, που επιβάλλουν οι πραγματικότητες για τον καθορισμό του. Η αιτιολογία, πρέπει να επισημάνω, μπορεί να κριθεί

25

30

35

40

επαρκής εφόσον, (α) καθορίζονται τα κριτήρια βάσει των οποίων επιβάλλεται (έκταση χώρου, αριθμός προσώπων που διαμένουν ή εργάζονται στα υποστατικά, και χρήση της κατοικίας (ή υποστατικών), και (β) τα δεδομένα σε 5 γενικές γραμμές της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται στην ολότητά της βάσει του άρθρου 146.4 (β) του Συντάγματος. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

10

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.